

Suvestinė redakcija nuo 2008-03-19 iki 2009-06-04

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [139-5716](#), i. k. 1072250ISAK00V-1055

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 92:2007 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ
MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖ“ PATVIRTINIMO**

2007 m. gruodžio 21 d. Nr. V-1055
Vilnius

Siekdamas užtikrinti kokybišką 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/7/EB dėl maudyklų vandens kokybės valdymo, panaikinančios direktyvą 76/160/EEB (OL 2006 64, p. 37), įgyvendinimą:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. birželio 25 d įsakymą Nr. 307 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:1999 „Paplūdimiai ir jų maudyklos“ (Žin., 1999, Nr. [58-1907](#));

2.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 5 d įsakymą Nr. V-544 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. birželio 25 d. įsakymo Nr. 307 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:1999 „Paplūdimiai ir jų maudyklos“ patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [85-3177](#)).

3. P a v e d u:

3.1. Higienos institutui:

3.1.1. pirmą kartą maudyklų vandens kokybę įvertinti iki 2010 metų gruodžio 31 d.;

3.1.2. informaciją visuomenei skelbti internete nuo 2012 metų gegužės 15 d.;

3.1.3. pirmąją klasifikaciją pagal normos reikalavimus atlikti iki 2015 metų gruodžio 31 d.

3.1.4. iki 2014 metų gruodžio 31 d. pateikti Europos Komisijai rašytines pastabas dėl poreikio atlikti tyrimą ar įvertinimą, kuris reikalingas siekiant padėti Komisijai peržiūrėti 2006/7/EB direktyvą pagal 14 straipsnio 3 dalį.

Papildyta punktu:

Nr. [V-179](#), 2008-03-06, Žin., 2008, Nr. 32-1121 (2008-03-18), i. k. 1082250ISAK000V-179

3.1.5. Bendradarbiauti su institucijomis, atsakingomis už paplūdimių administravimą, kurios naudodamosi atitinkamomis priemonėmis pasiektų, kad iki 2015 metų maudymosi sezono pabaigos padidėtų skaičius paplūdimių, kurių vanduo puikios ir geros kokybės, ir visų paplūdimių vandens kokybė būtų bent patenkinama.

Papildyta punktu:

Nr. [V-179](#), 2008-03-06, Žin., 2008, Nr. 32-1121 (2008-03-18), i. k. 1082250ISAK000V-179

3.2. įsakymo vykdymą kontroliuoti ministerijos sekretoriui pagal administravimo sritį.

4. N u s t a t a u, kad Lietuvos higienos norma HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ įsigalioja nuo 2008 m. sausio 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu
Nr. V-1055

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 92:2007 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖ“

I. TAIKymo sritys

1. Ši higienos norma nustato pagrindinius paplūdimių įrengimo higienos reikalavimus.
2. Ši higienos norma reglamentuoja maudyklų vandens kokybės reikalavimus, vandens kokybės rodiklių nustatymo metodus, vandens kokybės stebėseną, vertinimą ir klasifikavimą.
3. Ši higienos norma nustato maudyklų vandens kokybės valdymą ir visuomenės teisę gauti informaciją apie maudyklų vandens kokybę.
4. Šios higienos normos reikalavimai netaikomi plaukimo ir mineralinių vandenų baseinams, uždariems vandens telkiniams, kurie naudojami terapiniais tikslais, bei dirbtinai sukurtiems uždariems vandens telkiniams, atskirtiems nuo paviršinių ir požeminių vandenų.
5. Ši higienos norma privaloma visiems Lietuvos juridiniams ir fiziniams asmenims, projektuojantiems, įrengiantiems, įteisinantiems bei naudojantiems paplūdimius ir jų maudyklas (nepriklausomai nuo nuosavybės formos), institucijoms, vykdančioms valstybinę priežiūrą ir kontrolę, bei lankytojams.
6. Į šios higienos normos reikalavimus turi būti atsižvelgta rengiant apskrities, miesto, rajono paplūdimių ir jų maudyklų įrengimo bei naudojimo taisykles.

II. Nuorodos

7. Šioje higienos normoje pateiktos nuorodos į šiuos dokumentus:
 - 7.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą (Žin., 1992, Nr. [5-75](#));
 - 7.2. Lietuvos Respublikos vandens įstatymą (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544);
 - 7.3. Lietuvos Respublikos pajūrio juostos įstatymą (Žin., 2002, Nr. [73-3091](#));
 - 7.4. Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymą (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2003, Nr. [61-2766](#); 2006, Nr. 57-2025);
 - 7.5. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#));
 - 7.6. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymą (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#));
 - 7.7. Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (Žin., 2001, Nr. [101-3597](#));
 - 7.8. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą (Žin., 1994, Nr. [55-1049](#); 2000, Nr. [91-2832](#));
 - 7.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 31 d. įsakymą Nr. V-51 „Dėl asmenų, kurie privalo įgyti žinių sveikatos klausimais, profesijų sąrašo, ir asmenų, kurie dėl savo darbo ar kitos veiklos pobūdžio privalo įgyti pirmosios medicinos pagalbos teikimo žinių ir įgūdžių, profesijų ir veiklos sričių sąrašo bei mokymo tvarkos tvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [18-795](#));
 - 7.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymą Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#));
 - 7.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. kovo 8 d. įsakymą Nr. V-114 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 60-2004 „Pavojingų cheminių medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos dirvožemyje“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [41-1357](#));

7.12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 11 d. įsakymą Nr. D1-329/V-469 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 67-2627);

7.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 30 d. įsakymą Nr. 622 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 55:2001 „Viešieji tualetai“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [103-3688](#));

7.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1996 m. kovo 20 d. įsakymą Nr. 158 „Dėl Lietuvos Respublikos medicinos normos MN 11-1:1996 „Sveikatos priežiūros įstaigų akreditavimo specialieji reikalavimai. I dalis. Savivaldybės medicinos punktas“ patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. [31-781](#));

7.15. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymą Nr. D1-187 „Dėl aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikromis plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [43-1389](#); 2007, Nr. [57-2203](#)).

III. SĄVOKOS

8. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos:

Administravimas – tai veikla, kurią atlieka institucija, atsakinga už paplūdimių administravimą, pagal įstatymų ir kitų teisės aktų suteiktus įgaliojimus.

Didelis besimaudančiųjų skaičius – tai skaičius, kurį kompetentinga institucija laiko dideliu, atsižvelgdama pirmiausia į praeities tendencijas arba turimą infrastruktūrą bei įrenginius, arba į priemones, kurių buvo imtasi maudymuisi skatinti.

Escherichia coli – koliforminė bakterija (36 ± 2)°C temperatūroje per (21 ± 3) val. atrankioje terpėje skaldanti laktozę ir gaminanti rūgštį, ($44,0\pm 0,5$)°C temperatūroje per (21 ± 3) val. iš triptofano pagaminanti indolą, produkuojanti β gliukuronidazę. Jų buvimas vandenyje rodo teršimą fekalijomis.

Eutrofikacija – tai vandens pagerinimas maistingomis medžiagomis, ypač azoto ir (arba) fosforo junginiais, kurie skatina dumblių ir aukštesniųjų augalijos formų augimą, kuris nepageidautinai sutrikdo organizmų pusiausvyrą vandenyje ir turi įtakos tokio vandens kokybei.

Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, – savivaldybės institucijos ir joms pavaldžios įstaigos bei kiti subjektai, turintys teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekantys jiems pavestas administravimo funkcijas ir atsakingi už šių funkcijų įgyvendinimą.

Išskirtinė situacija – tai įtakos maudyklos vandens kokybei turintis įvykis arba įvykių seka tam tikroje vietoje, kurie paprastai pasitaiko vidutiniškai ne dažniau kaip kartą per ketverius metus.

Kompetentinga institucija – tai institucija, kurią paskyrė Sveikatos apsaugos ministerija, norėdama užtikrinti nacionalinių teisės aktų ir jų nuostatų įgyvendinimo atitiktį direktyvos 2006/7/EB nuostatomis.

Maudykla – paplūdimio vieta, skirta maudytis vienu metu ne mažiau kaip šimtui žmonių maudymosi sezono didžiausios apkrovos metu.

Maudymosi sezonas – tai įteisintas laiko tarpas, kurio metu pagal oro sąlygas bei vietinius papročius numatoma daug besimaudančiųjų.

Maudyklų vandens kokybės duomenų rinkinys – tai maudyklų duomenys, gauti vykdant mikrobiologinių (žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių (*E.coli*)) parametrų stebėseną.

Maudyklų vandens kokybės vertinimas – tai maudyklų vandens kokybės vertinimo procesas, taikant aprašytą vertinimo metodą (VIII skyrius).

Melsvadumblių išplitimas – melsvadumblių sanaua žydėjimo, ištisinės dangos ar putų pavidalu.

Mėginys – tam tikras vandens kiekis, paimtas iš vandens telkinio vandens kokybės rodiklių vertėms nustatyti.

Mėginio ėmimo vieta – tiksliai nustatyta pastovi vandens telkinio vieta, kurioje imami mėginiai.

„Mėlynoji vėliava“ – tai apdovanojimas, suteikiamas tarptautinės nevyriausybines organizacijos Aplinkosauginio švietimo fondo (*Foundation for Environmental Education*).

Nuolatinis draudimas (nuolatinė rekomendacija) – draudimas maudytis ar rekomendacija nesimaudyti, trunkantis mažiausiai vieną ištisą maudymosi sezoną.

Paplūdimys – sausumos ir tekančio ar stovinčio gėlo vandens telkinio arba jūros vieta, skirta poilsiauti ir maudytis.

Plaukiojimo priemonės – tai laivai ir kiti plaukiojimui naudojami įrenginiai.

Salmonelės – mikroorganizmai, formuojantys tipiškas kolonijas selektyvinėse terpėse ir pasižymintys tipiškomis biocheminėmis bei serologinėmis savybėmis. Salmonelės išskiriamos su išmatomis, todėl jų gali pasitaikyti nuotekose, mėšle ar srutose.

Suinteresuota visuomenės grupė – tai nevyriausybines organizacijos, skatinančios aplinkos apsaugą ir atitinkančios reikalavimus pagal nacionalinę teisę.

Tarša – tai mikrobiologinio užterštumo arba teršiančių cheminių medžiagų ar atliekų buvimas, turintis įtakos maudyklos vandens kokybei ir keliantis grėsmę besimaudančių sveikatai.

Trumpalaikė tarša – 1 lentelėje 1 skiltyje nurodytas mikrobiologinis užterštumas, kuris turi aiškiai nustatomas priežastis, paprastai nedarantis įtakos maudyklos vandens kokybei ilgesnį nei maždaug 72 valandų laikotarpį po to, kai pirmą kartą buvo pakenkta maudyklos vandens kokybei, ir dėl kurio institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, nustatė užterštumo numatymo ir kovos su juo tvarką.

Valdymo priemonės – tai priemonės, kurių imamasi maudyklos vandens atžvilgiu:
maudyklos vandens charakteristikos nustatymas ir atnaujinimas;
stebėsenos kalendoriaus sudarymas;
maudyklos vandens stebėseną;
maudyklos vandens kokybės vertinimas;
maudyklos vandens kokybės klasifikavimas;
taršos, kuri gali turėti įtakos maudyklų vandenims ir pakenkti besimaudančių sveikatai, priežasčių nustatymas ir įvertinimas;
visuomenės informavimas;
veiksmai, kuriais siekiama išvengti taršos poveikio besimaudantiems;
veiksmai taršos grėsmei mažinti.

Žarniniai enterokokai – bakterijos (36 ± 2)°C temperatūroje per (44 ± 4) val. atrankiose terpėse redukuojančios 2,3,5 bespalvį trimetiltetrazolio chloridą į raudonos spalvos formazaną ir ($44\pm 0,5$)°C temperatūroje hidrolizuojančios eskuliną bei 4 metilumbeliferil-β-D gliukozidą (MUD). Jų buvimas vandenyje rodo teršimą fekalijomis.

Kitos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (7.2) 3 straipsnyje bei kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

9. Teritorijos naujiems paplūdimiams rengti numatomos nustatyta tvarka parengtuose ir patvirtintuose teritorijų planavimo dokumentuose (7.1, 7.6).

10. Paplūdimių statiniai projektuojami ir statomi vadovaujantis įstatymais, kitais teisės aktais ir nustatyta tvarka parengtais ir patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais (7.3, 7.6, 7.7).

11. Projektuojant paplūdimių statinius (persirengimo paviljonus arba kabinas, pavėsines, tualetus, medicinos ir gelbėjimo punktus, privažiuojamuosius kelius, prieigas, lengvųjų automobilių, motociklų, dviračių stovėjimo aikštes) bei įrenginius (vandentiekio, nuotekų, telekomunikacijos, atliekų surinkimo ir rūšiavimo) būtina atsižvelgti į poilsiautojų skaičių. Jūros paplūdimiuose vienam poilsiautojui turi būti ne mažiau kaip 5 m² sausumos ploto, o upių ir ežerų paplūdimiuose – ne mažiau kaip 8 m² sausumos ploto (5.5, 5.7).

12. Maudymosi sezonas – laikotarpis, kurio metu galima tikėtis didelio besimaudančiųjų skaičiaus, pagal Lietuvos gamtines sąlygas prasideda birželio mėnesio 1 d. ir baigiasi rugsėjo mėnesio 15 d. (savivaldybių institucijų sprendimu maudymosi sezonas gali būti koreguojamas).

13. Prieš maudymosi sezoną savivaldybės jų teritorijoje esančius, taip pat naujai įrengtus arba rekonstruotus paplūdimius įteisinga (identifikuoja) naudoti savivaldybių institucijų sprendimais / įsakymais, sudarydamos galimybę suinteresuotai visuomenės grupei dalyvauti ir teikti pasiūlymus.

14. Savivaldybės prieš maudymosi sezoną iki kiekvienų metų kovo 24 d. sudaro numatomų vykdyti maudyklų vandens tyrimų kalendorinį grafiką. Savivaldybės šią informaciją skelbia internetinėse svetainėse ir pateikia Sveikatos ministerijos įgaliotai institucijai, atsakingai už ataskaitų rengimą Europos Komisijai ir užtikrinančiai, kad paplūdimių maudyklų vandens kokybė atitiktų direktyvos 2006/7/EB reikalavimus.

15. Institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, organizuoja maudyklų vandens kokybės stebėseną. Mėginius turi atrinkti akredituotos ar atestuotos laboratorijos darbuotojai.

16. Medicinos ir gelbėjimo punktų personalas priimamas dirbti pasitikrinęs sveikatą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir tinkamai apmokytas.

17. Medicinos punktai turi atitikti sveikatos priežiūros įstaigoms keliamus reikalavimus.

18. Poilsiautojų saugą, paplūdimių higienos reikalavimus, jų naudojimą ir priežiūrą turi užtikrinti institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą.

V. PAPLŪDIMIAI

19. Paplūdimių higienos reikalavimai:

19.1. Paplūdimiai įrengiami atsižvelgiant į pakrančių gamtines ir rekreacines vertybes.

19.2. Paplūdimiai prie jūros turi būti įrengiami ne mažesniu kaip 500 m atstumu nuo uosto įrengimų, prieplaukų, laivų stovėjimo vietos, nuotekų išleistuvų.

19.3. Paplūdimiai prie upių turi būti įrengiami pagal vandens tėkmę, ne mažesniu kaip 100 m atstumu aukščiau taršos šaltinių.

19.4. Paplūdimiai prie ežerų įrengiami tose vietose, kur nėra nuotekų išleidimo.

19.5. Paplūdimiuose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus, patogus ir saugus visiems, taip pat ir neįgaliems žmonėms.

19.6. Paplūdimių dirvožemyje esančios kenksmingos cheminės medžiagos neturi viršyti didžiausių leidžiamų koncentracijų (7.11).

19.7. Dirvožemis neturi būti užterštas helmintais, enterovirusais, patogeninėmis enterobakterijomis, žarninėmis lazdelėmis.

19.8. Paplūdimių ore esančių cheminių medžiagų koncentracija neturi viršyti nustatytų ribinių verčių (7.12).

19.9. Paplūdimių maudyklų vandens kokybę reglamentuoja šios higienos normos 6 skyriaus reikalavimai.

19.10. Paplūdimių teritorija turi būti suskirstyta į atskiras funkcines zonas: poilsio, maudymosi, sporto. Šios funkcinės zonos turi būti atitinkamai pažymėtos. Paplūdimių funkcinės zonos nurodomos matomoje vietoje esančiame informaciniame stende.

19.11. Būtina numatyti ir pažymėti vietas vaikams maudytis, kur gylis turi būti ne didesnis kaip 1,30 m.

19.12. Paplūdimiuose, kurie skirti daugiau kaip 100 poilsiautojų, turi būti užtikrintas geriamojo vandens tiekimas. Vandens kokybė turi atitikti geriamojo vandens kokybės reikalavimus (7.10).

19.13. Paplūdimiuose turi būti įrengti tualetai ne arčiau kaip 50 m iki maudyklų, numatant patogumus neįgaliesiems žmonėms. Tualetai turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 55:2001 „Viešieji tualetai“ reikalavimus (7.13).

19.14. Nuotekų surinkimas bei jų išleidimas į gamtinę aplinką reglamentuojamas pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.

19.15. Paplūdimiuose ne rečiau kaip kas 25 m turi būti šiukšliadėžės, o jei nėra galimybių jas pastatyti nurodytu atstumu, paplūdimių prieigose turi būti pastatyti atliekų konteineriai. Visuose paplūdimiuose turi būti pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus, stiklo, plastiko) konteineriai.

19.16. Poilsiautojams persirengti turi būti įrengiami paviljonai arba kabinos, įrengiant vieną persirengimo kabiną 50–100 paplūdimio poilsiautojų.

19.17. Paplūdimiuose, kurie skirti daugiau kaip 100 poilsiautojų, būtina įrengti medicinos ir gelbėjimo punktus. Medicinos punktų įrengimas turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus (7.14).

19.18. Paplūdimių ir jų maudyklų teritorijoje galima naudotis plaukiojimo priemonėmis pagal nustatytą galiojančių teisės aktų tvarką (7.15).

19.19. Į paplūdimius draudžiama vesti šunis ir kitus gyvūnus.

20. Paplūdimių priežiūra:

20.1. Prieš maudymosi sezoną visi paplūdimiuose esantys statiniai turi būti suremontuoti ir juose atlikta profilaktinė dezinfekcija, dezinsekcija bei deratizacija.

20.2. Nerūšiuotos atliekos turi būti surenkamos ir išvežamos kiekvieną dieną. Atliekos iš antrinių žaliavų konteinerių turi būti išvežamos jiems prisipildžius.

20.3. Pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per dieną, persirengimo paviljonus, kabinas, rūbines, tualetus, šiukšliadėžes ir nerūšiuotų atliekų surinkimo konteinerius būtina išvalyti, vieną kartą per savaitę išplauti dezinfekuojančiais tirpalais. Išvežus antrines žaliavas konteineriai turi būti išvalyti ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį dezinfekuoti.

20.4. Viršutinis paplūdimių smėlio sluoksnis, ne mažiau kaip 0,1 m gylio, turi būti išvalomas bei išpurenamas (mechaniniu arba rankiniu būdu) ne rečiau kaip kartą per savaitę.

20.5. Paplūdimių maudyklos turi būti pažymėtos, pvz., plūdurais, o jūroje po audrų patikslintos.

20.6. Maudyklose neturi būti vandens sūkurių, duobių. Naujai susiformavusias dugno duobes būtina pažymėti, pvz., spalvotais plūdurais.

20.7. Paplūdimių maudyklų dugnas turi būti valomas nuo atliekų ir dumblių ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį, o jūroje – ir po audrų.

VI. MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS REIKALAVIMAI IR TYRIMŲ METODAI

21. Šiame skyriuje pateikiami maudyklų vandens kokybės parametrai ir jų vertės:

21.1. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės yra pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai, jų vertės ir mėginių ėmimo periodiškumas

Mikrobiologiniai parametrai	Privalomos vertės	Minimalus mėginių ėmimo periodiškumas	Tyrimo metodas
-----------------------------	-------------------	---------------------------------------	----------------

Mikrobiologiniai parametrai	Privalomos vertės	Minimalus mėginių ėmimo periodiškumas	Tyrimo metodas
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100	Kas dvi savaitės	LST EN ISO 7899-1+Ac:2000 en arba LST EN ISO 7899-2:2001
2. Žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1 000	Kas dvi savaitės	LST EN ISO 9308-3+Ac:2000 en arba LST EN ISO 9308 - 1:2001
3. Salmonelių skaičius 1 l	Neturi būti	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	ISO 6340:1995

21.2. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologinių parametru vertės turi neviršyti 1 lentelėje nurodytų verčių.

21.3. Maudyklų vandens kokybės fizikiniai-cheminiai parametrai ir jų vertės yra pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Maudyklų vandens kokybės fizikiniai-cheminiai parametrai, jų vertės ir mėginių ėmimo periodiškumas

Fizikiniai-cheminiai parametrai	Norma (privalomos vertės)	Gairės (siektinos vertės)	Minimalus mėginių ėmimo periodiškumas	Tyrimo metodas ir tikrinimas
1. pH (vandenilio jonų koncentracija) vienetais	6,0–9,0	-	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	ISO 10523:1994
2. Spalva	Neturi būti jokio natūralios vandens spalvos pasikeitimo	-	Kas dvi savaitės	LST EN ISO 7887:2000
3. Naftos produktai, mg/l	Neturi būti specifinio naftos kvapo ir plėvelės ant vandens paviršiaus	Mažiau arba lygu 0,3	Kas dvi savaitės	LST EN ISO 9377-2:2002
4. Paviršiaus aktyviosios medžiagos, mg/l	Neturi būti putų	Mažiau arba lygu 0,3	Kas dvi savaitės	LST EN 903:2000
5. Fenoliai, mg/l	Neturi būti specifinio kvapo; mažiau arba lygu 0,05	Mažiau arba lygu 0,005	Kas dvi savaitės	LST ISO 6439:1998

Fizikiniai-cheminiai parametrai	Norma (privalomos vertės)	Gairės (siektinos vertės)	Minimalus mėginių ėmimo periodiškumas	Tyrimo metodas ir tikrinimas
6. Skaidrumas metrais (jūroje ir ežeruose)	1	2	Kas dvi savaitės	Vizualiai su <i>Secchi</i> disku
7. Deguonies sotis, proc.	-	Nuo 80 iki 120	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	LST EN 25814:1999
8. Atliekos, nuolaužos ir plūduriuojančios medžiagos	-	Neturi būti	Kas dvi savaitės	Vizualinis tikrinimas
9. Amonio azotas, mgN/l	-	-	Šiuos rodiklius būtina tikrinti, kai nustatoma vandens eutrofikacijos tendencija	LST ISO 7150-1:1998
10. Kjeldalio azotas mg/l N	-	-	Šiuos rodiklius būtina tikrinti, kai nustatoma vandens eutrofikacijos tendencija	LST EN 25663:2000
11. Bendrasis fosforas, mg/l	-	-	Šiuos rodiklius būtina tikrinti, kai nustatoma vandens eutrofikacijos tendencija	LST EN ISO 6878:2004
Kitos medžiagos, kurios rodo vandens užterštumą:				
12. Pesticidai (parationas, HCH, deldrinas), mg/l	-	-	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	LST EN 12918:2000 LST EN ISO 6484:2000
13. Sunkieji metalai mg/l: arsenas As kadmis Cd chromas šešiavalentis, Cr VI švinas Pb gyvsidabris Hg	-	-	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	As, Cd, Pb – LST EN ISO 15586:2000 Hg – LST EN 1983:2007 Cr – LST ISO 11083:2002 LST EN ISO 18412:2006

Fizikiniai-cheminiai parametrai	Norma (privalomos vertės)	Gairės (siektinos vertės)	Minimalus mėginių ėmimo periodiškumas	Tyrimo metodas ir tikrinimas
14. Cianidai, mgCn/l	-	-	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	LST ISO 6703-1:1998
15. Nitratai, mgN/l	-	-	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	LST ISO 7980-3:1998 Vandens kokybė. Nitrato kiekio nustatymas. Spektrometrinis metodas, vartojant 2,6-dimetilfenolį
16. Fosfatai, mgP/l	-	-	Privaloma tikrinti koncentraciją, susidarius išskirtinei situacijai, kai maudyklų vanduo galėjo būti užterštas tam tikra medžiaga	LST EN ISO 6878:2004

21.4. Naftos produktai, paviršiaus aktyviosios medžiagos, fenoliai, spalva ir skaidrumas turi būti tiriami kas dvi savaites.

21.5. Vandens skaidrumo vertės dėl geografinių ir meteorologinių sąlygų gali viršyti 2 lentelėje nurodytą jo normą (tai sprendžia institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, suderinusios su Valstybinei visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos pavaldžiais visuomenės sveikatos centrais apskrityse).

21.6. Esant išskirtinei situacijai, kai maudyklos vanduo yra užterštas pesticidais, sunkiaisiais metalais (arsenu, kadmiu, chromu, švinu, gyvsidabriu), cianidais, nitratais, fosfatais, būtina nustatyti šių medžiagų koncentracijas bei deguonies sotį ir pH.

21.7. Esant vandens eutrofikacijai, būtina nustatyti Kjeldalio azoto, amonio azoto bei bendrojo fosforo koncentraciją vandenyje ir deguonies sotį.

21.8. Išplitus melsvadumbliams, kad būtų išvengta pavojingo poveikio, būtina apie sveikatai keliamą grėsmę informuoti visuomenę.

21.9. Jei vandens kokybė rodo didžiųjų dumblių ir (arba) jūrinio fitoplanktono išplitimo tendenciją, atliekami jų tyrimai ir visuomenė informuojama apie sveikatai keliamą grėsmę ir draudimą maudytis ar rekomendaciją nesimaudyti.

21.10. Būtina vizualiai tikrinti, ar maudyklos vandenyje nėra taršos dervų likučiais, stiklu, plastikumu, guma ar kitomis atliekomis, o jų esant – pašalinti.

21.11. Jeigu paplūdimys atitinka šios normos reikalavimus, o maudyklų vandens kokybės parametrų vertės atitinka 1 ir 2 lentelių reikalavimus (per visą maudymosi sezoną), tai toks paplūdimys gali pretenduoti į „Mėlynosios vėliavos“ statusą.

VII. MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS STEBĖSENA

22. Institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, prieš kiekvieną maudymosi sezoną sudaro stebėsenos kalendorių ir užtikrina, kad stebėseną vykdytų ne vėliau kaip per keturias dienas nuo stebėsenos kalendoriuje numatytos dienos.

23. Mėginių ėmimo datos turi būti paskirstytos per visą maudymosi sezoną.

24. Iš kiekvienos maudyklos vienas vandens mėginys turi būti paimtas prieš pat kiekvieno maudymosi sezono pradžią. Per maudymosi sezoną turi būti paimta ir iširta ne mažiau kaip 8 mėginiai, įskaitant ir pirmą mėginį prieš sezono pradžią.

25. Mėginiai imami paplūdimio maudyklų vietose, kur tikimasi daugiausia besimaudančiųjų arba kur pagal maudyklos vandens charakteristiką laukiama didžiausia tarša, esant gyliui apie 1 m, ne mažiau kaip iš 30 cm nuo vandens paviršiaus.

26. Institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi užtikrinti, kad maudyklų vandens kokybė būtų periodiškai tikrinama ir vandens kokybės parametrų vertės atitiktų 1 ir 2 lentelėse nurodytas vertes.

27. Esant trumpalaikiai taršai, turi būti paimtas papildomas mėginys vandens kokybės tyrimams atlikti, patvirtinantis taršos įvykio pabaigą ir kitas – praėjus 7 dienoms nuo trumpalaikės taršos pabaigos.

28. Išskirtinių situacijų metu institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi sustabdyti stebėsenos kalendoriaus vykdymą ir pasibaigus išskirtinei situacijai kuo greičiau jį atnaujinti. Nauji vandens mėginiai paimami tam, kad jais būtų pakeisti dėl susidariusios išskirtinės situacijos nepaimti mėginiai.

29. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, praneša apie stebėsenos kalendoriaus sustabdymą ir jo priežastis Sveikatos ministerijos įgaliotai institucijai, atsakingai už ataskaitų rengimą Europos Komisijai.

30. Kai ankstesniais metais imtų mėginių rezultatai yra ženkliai geresni negu 1 ir 2 lentelėse nurodytų parametrų vertės ir kai neatsiranda jokių veiksnių, kurie gali pabloginti vandens kokybę, tik Europos Komisijos leidimu gali būti sumažintas mėginių ėmimo periodiškumas.

31. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologinių parametrų vertės, nurodytos 1 lentelėje, nustatomos pagal galiojančius Lietuvos standartus. Jeigu laboratorijose naudojami kitokie vandens kokybės tyrimo metodai, privalu užtikrinti, kad gauti rezultatai, atlikus vandens kokybės kontrolę, būtų ekvivalentiški arba palyginami su 1 lentelės parametrų vertėmis.

32. Laboratorijos, atliekančios tyrimus metodais, ekvivalentiškais nurodytiems 1 lentelėje, turi pateikti visą būtiną informaciją apie taikomus metodus ir taisykles bei jų lygiavertiškumą Sveikatos ministerijos įgaliotai institucijai, atsakingai už ataskaitų rengimą Europos Komisijai.

33. Maudyklų vandens kokybės tyrimų organizavimas, mėginių ėmimas, transportavimas turi atitikti mėginių paėmimo standartų reikalavimus (1 priedas).

34. Tyrimai turi būti atliekami akredituotose arba atestuotose nustatyta tvarka laboratorijose.

VIII. MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS VERTINIMAS

35. Maudyklų vandens kokybės vertinimą atlieka kompetentinga institucija.

36. Maudyklų vandens kokybė vertinama kiekviename paplūdimyje, pasibaigus maudymosi sezonui ir remiantis maudyklų vandens kokybės duomenimis, surinktais per einamąjį ir tris ankstesnius sezonus.

37. Maudyklų vandens kokybės vertinimas atliekamas remiantis dviejų mikrobiologinių parametrų (žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių (*E.coli*)) duomenų rinkiniu, kurį sudaro stebėsenos duomenys. Duomenų rinkinį sudaro ne mažiau kaip 16 mėginių.

38. Mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės vidaus vandenų (ežerų, upių, tvenkinių, karjerų, užtvankų) maudyklų vandens kokybei vertinti yra pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. Vidaus vandenų (ežerų, upių, tvenkinių, karjerų, užtvankų) maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės

Vandens kokybės parametrai	Puiki kokybė	Gera kokybė	Patenkinama kokybė	Analizės metodas
A	B	C	D	E
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	200(*)	400(*)	330(**)	LST EN ISO 7899-1+Ac:2000 en arba LST EN ISO 7899-2:2001
2. Atsparių šilumai žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	500(*)	1 000(*)	900(**)	LST EN ISO 9308-3+Ac:2000 en arba LST EN ISO 9308 - 1:2001

(*) Remiamasi 95 procentilio vertinimu.

(**) Remiamasi 90 procentilio vertinimu.

39. Mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės pakrančių ir tarpinių (jūros) vandenų maudyklų vandens kokybei vertinti yra pateikti 4 lentelėje

4 lentelė. Pakrančių ir tarpinių (jūros) vandenų maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės

Vandens kokybės parametrai	Puiki kokybė	Gera kokybė	Patenkinama kokybė	Tyrimų metodai
A	B	C	D	E
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100(*)	200(*)	185(**)	LST EN ISO 7899-1+Ac:2000 en arba LST EN ISO 7899-2:2001
2. Atsparių šilumai žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	250(*)	500(*)	500(**)	LST EN ISO 9308-3+Ac:2000 en arba LST EN ISO 9308 - 1:2001

(*) Remiamasi 95 procentilio vertinimu.

(**) Remiamasi 90 procentilio vertinimu.

40. Remiantis iš tam tikro maudyklos vandens gautų mikrobiologinių duomenų įprastos tikimybės tankio funkcijos $\log_{10}$ procentilių vertinimu, procentilio vertė gaunama taip:

40.1. imama visų bakterinių rodiklių, vertinamų duomenų sekoje, $\log_{10}$ vertė (jei gaunama nulinė vertė, imama naudoto analizės metodo mažiausio aptikimo ribos $\log_{10}$ vertė);

40.2. apskaičiuojamas aritmetinis $\log_{10}$ verčių vidurkis (μ);

40.3. apskaičiuojama standartinė $\log_{10}$ verčių paklaida (σ);

40.4. duomenų tikimybės tankio funkcijos viršutinis 90 procentilio taškas nustatomas pagal tokią formulę: viršutinis 90 procentilis = antilog($\mu + 1,282 \sigma$);

40.5. duomenų tikimybės tankio funkcijos viršutinis 95 procentilio taškas nustatomas pagal tokią formulę: viršutinis 95 procentilis = antilog($\mu + 1,65 \sigma$).

41. Maudyklų vandens kokybė vertinama klasifikuojant ją į prastą, patenkinamą, gerą ir puikią kokybę.

42. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip „prastos“ kokybės, jei per keturis paskutinius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinyje

mikrobiologinių rodiklių procentilių vertės yra didesnės už pateiktas 3 ir 4 lentelių D skiltyse nurodytas „patenkinamos“ kokybės vertes.

43. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip „patenkinamos“ kokybės:

43.1. jei per keturis paskutinius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinyje mikrobiologinių rodiklių procentilių vertės yra didesnės už 3 ir 4 lentelių C skiltyse nurodytas „geros“ kokybės vertes ir lygios arba mažesnės už pateiktas D skiltyse nurodytas „patenkinamos“ kokybės vertes;

43.2. jei maudyklos vanduo buvo trumpalaikės taršos objektu, bet:

43.2.1. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, įskaitant stebėjimą, ankstyvo įspėjimo sistemas arba, jei būtina, buvo draudžiama maudytis, siekiant apsaugoti besimaudančius nuo taršos;

43.2.2. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, siekiant užkirsti kelią taršai, ją sumažinti arba pašalinti jos priežastis;

43.2.3. mėginių, į kuriuos buvo neatsižvelgta dėl trumpalaikės taršos per paskutinį vertinimo laikotarpį, skaičius sudarė ne daugiau kaip 15 proc. bendrojo mėginių skaičiaus, kuris buvo numatytas tam laikotarpiui sudarytuose stebėsenos kalendoriuose, arba tai buvo ne daugiau kaip vienas mėginys per maudymosi sezoną – atsižvelgiant į tai, kuris skaičius didesnis.

44. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip „geros“ kokybės:

44.1. jei per keturis paskutinius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinyje mikrobiologinių rodiklių procentilių vertės yra didesnės už 3 ir 4 lentelių B skiltyse nurodytas „puikios“ kokybės vertes ir lygios arba mažesnės už 3 ir 4 lentelių C skiltyse nurodytas „geros“ kokybės vertes;

44.2. jei maudyklos vanduo buvo trumpalaikės taršos objektu, bet:

44.2.1. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, įskaitant stebėjimą, ankstyvo įspėjimo sistemas arba, jei būtina, buvo draudžiama maudytis, siekiant apsaugoti besimaudančius nuo taršos;

44.2.2. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, kad užkirsti kelią taršai, ją sumažinti arba pašalinti jos priežastis;

44.2.3. mėginių, į kuriuos buvo neatsižvelgta dėl trumpalaikės taršos per paskutinį vertinimo laikotarpį, skaičius sudarė ne daugiau kaip 15 proc. bendrojo mėginių skaičiaus, kuris buvo numatytas tam laikotarpiui sudarytuose stebėsenos kalendoriuose, arba tai buvo ne daugiau kaip vienas mėginys per maudymosi sezoną – atsižvelgiant į tai, kuris skaičius didesnis.

45. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip „puikios“ kokybės:

45.1. jei per keturis paskutinius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinyje mikrobiologinių rodiklių procentilių vertės yra lygios arba mažesnės už 1 ir 2 lentelių B skiltyse nurodytas „puikios“ kokybės vertes;

45.2. jei maudyklos vanduo buvo trumpalaikės taršos objektu, bet:

45.2.1. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, įskaitant stebėjimą, ankstyvo įspėjimo sistemas arba, jei būtina, buvo draudžiama maudytis, siekiant apsaugoti besimaudančius nuo taršos;

45.2.2. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, siekiant užkirsti kelią taršai, ją sumažinti arba pašalinti jos priežastis;

45.2.3. mėginių, į kuriuos buvo neatsižvelgta dėl trumpalaikės taršos per paskutinį vertinimo laikotarpį, skaičius sudarė ne daugiau kaip 15 proc. bendrojo mėginių skaičiaus, kuris buvo numatytas tam laikotarpiui sudarytuose stebėsenos kalendoriuose, arba tai buvo ne daugiau kaip vienas mėginys per maudymosi sezoną – atsižvelgiant į tai, kuris skaičius didesnis.

46. Jei maudyklos vandens kokybė, vertinant pagal abu mikrobiologinius parametrus nesutampa, tuomet vertinama pagal didesnės procentilių vertės parametą.

47. Maudyklos vandens kokybė gali būti vertinama remiantis maudyklos vandens kokybės duomenimis, kurie susiję su mažiau nei keturiais maudymosi sezonais:

47.1. jei paplūdimys neseniai įteisintas (identifikuotas);

47.2. jei įvyko pokyčių, kurie galėtų paveikti maudyklos vandens klasifikaciją, tokiu atveju vertinimas atliekamas remiantis maudyklų vandens kokybės duomenų rinkiniu, kurį sudarytų vien tik mėginių, surinktų įvykus pokyčiams, tyrimų rezultatai;

47.3. jei vanduo buvo tiriamas anksčiau, remiantis sveikatos apsaugos ministro 2005 m. įsakymu Nr. V-544 patvirtintos HN 92:1999 „Paplūdimiai ir jų maudyklos“ normos reikalavimais, kuriuose mikrobiologinių parametrų duomenys būtų lygiaverčiai esamos normos mikrobiologinių parametrų (žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių) vertėms.

48. Esamus maudyklų vandenį galima padalyti ar sujungti į grupes, atsižvelgiant į maudyklų vandens kokybės klasifikavimo rezultatus. Esamų maudyklų vandenį galima sujungti į grupes kai:

48.1. maudyklų vandenys ribojasi vieni su kitais;

48.2. maudyklų vandens kokybės įvertinimai per paskutinius ketverius metus buvo panašūs;

48.3. maudyklų vandens charakteristikos byloja apie bendrus rizikos veiksnius arba jų nebuvimą.

49. Kiekvienos maudyklos vandeniui, kuris klasifikuojamas kaip „prastos“ kokybės, nuo kito maudymosi sezono, prasidedančio po klasifikacijos turi būti taikomos šios priemonės:

49.1. atitinkamos valdymo priemonės, įskaitant draudimą maudytis ar rekomendaciją nesimaudyti;

49.2. pagrindinių priežasčių, dėl kurių nepavyko pasiekti maudyklos vandens „patenkinamos“ kokybės, nustatymas;

49.3. atitinkamos priemonės, kad būtų užkirstas kelias taršai, ji sumažinta ir pašalintos taršos priežastys;

49.4. informuojama visuomenė.

50. Jei maudyklos vanduo penkerius metus iš eilės klasifikuojamas kaip „prastos“ kokybės, būtina paskelbti nuolatinį draudimą maudytis ar nuolatinę rekomendaciją nesimaudyti.

IX. MAUDYKLŲ VANDENS CHARAKTERISTIKOS

51. Kiekviena maudyklos vandens charakteristika gali būti skirta tik vienai maudyklai arba kelioms besiribojančioms maudykloms.

52. Maudyklos vandens charakteristiką sudaro:

52.1. maudyklos vandens ir kitų tam tikros maudyklos vandens baseino paviršinių vandenų, kurie gali turėti įtakos maudyklos vandens kokybei, fizinių, geografinių ir hidrologinių savybių aprašymas;

52.2. taršos, kuri gali turėti įtakos maudyklos vandeniui ir pakenkti besimaudančiųjų sveikatai, priežasčių nustatymas ir įvertinimas;

52.3. melsvadunblių išplitimo galimybių įvertinimas;

52.4. didžiųjų dumblių ir (ar) fitoplanktono išplitimo galimybių įvertinimas;

52.5. jei 52.2 punkte nurodytas įvertinimas rodo, kad kyla trumpalaikės taršos pavojus, tokia informacija:

52.5.1. numatomas laukiama trumpalaikės taršos pobūdis, dažnumas ir trukmė;

52.5.2. visų išlikusių taršos priežasčių apibūdinimas, taip pat ir valdymo priemonės, kurių buvo imtasi, bei priežasčių pašalinimo grafikas;

52.5.3. valdymo priemonės, kurių buvo imtasi trumpalaikės taršos atvejais, ir už tokius veiksmus atsakingų institucijų kontaktiniai duomenys;

52.6. stebėsenos vieta.

53. Jei maudyklų vanduo klasifikuojamas kaip „geros“, „patenkinamos“ arba „prastos“ kokybės, maudyklų vandens charakteristikos turi būti reguliariai peržiūrimos siekiant įvertinti, ar pasikeitė kuris nors iš 52 punkte nurodytų aspektų. Prireikus charakteristiką būtina atnaujinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-179](#), 2008-03-06, Žin., 2008, Nr. 32-1121 (2008-03-18), i. k. 1082250ISAK000V-179

54. Patikrinimai privalo atitikti nuostatas ir vykti ne rečiau, kaip nurodyta 5 lentelėje.

5 lentelė. Maudyklų vandens kokybės klasifikacijos peržiūrėjimo laikotarpis

Maudyklos vandens kokybės klasifikacija	Gera kokybė	Patenkinama kokybė	Prasta kokybė
Peržiūrėjimas turi vykti ne rečiau kaip kas	4 metai	3 metai	2 metai
Tikrinami punktai	52.1–52.6	52.1–52.6	52.1–52.6

55. Jei maudyklos vanduo anksčiau buvo klasifikuojamas kaip „puikios“ kokybės, maudyklos vandens charakteristika peržiūrima ir prireikus atnaujinama tik tuo atveju, jei pasikeičia vandens kokybės klasifikacija ir vanduo laikomas „geros“, „patenkinamos“ ar „prastos“ kokybės.

56. Kompetentinga institucija 52.1 ir 52.2 punktuose nurodytą informaciją pateikia detaliame žemėlapyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-179](#), 2008-03-06, Žin., 2008, Nr. 32-1121 (2008-03-18), i. k. 1082250ISAK000V-179

57. Didelių statybos darbų ar esminių infrastruktūros pokyčių maudykloje ar netoli jos atveju, maudyklos vandens charakteristika atnaujinama prieš prasidedant naujam maudymosi sezonui.

MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS TYRIMŲ METODŲ SĄRAŠAS

1. LST EN 25667-1:2001. Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 1 dalis. Nurodymai, kaip sudaryti mėginių ėmimo programas.
2. LST EN 25667-2:2001. Vandens kokybė. 2 dalis. Nurodymai, kaip imti mėginius.
3. LST EN ISO 5667-3:2006. Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 3 dalis. Nurodymai, kaip konservuoti ir tvarkyti vandens mėginius.
4. LST EN ISO 19458:2006. Vandens kokybė. Mėginių ėmimas mikrobiologinei analizei.
5. LST ISO 8199:2006. Vandens kokybė. Bendrieji nurodymai, kaip skaičiuoti mikroorganizmus jų auginimo terpėje.
6. LST ISO 7704:2000. Vandens kokybė. Membraninių filtrų, naudojamų mikrobiologiniams tyrimams, įvertinimas.
7. LST EN ISO 9308-1:2001. Vandens kokybė. Žarninių lazdelių (*Escherichia coli*) ir koliforminių bakterijų aptikimas ir skaičiavimas. 1 dalis. Membraninio filtravimo metodas.
8. LST EN ISO 9308-3+Ac:2000en. Vandens kokybė. *Escherichia coli* ir koliforminių bakterijų aptikimas paviršiniuose vandenyse ir nuotekose bei jų skaičiavimas. 3 dalis. Sumažintasis (tikėtiniausio skaičiaus) metodas, sėjant skystoje terpėje.
9. LST EN ISO 9308-1:2001. Vandens kokybė. Žarninių lazdelių (*Escherichia coli*) ir koliforminių bakterijų aptikimas ir skaičiavimas. 1 dalis. Membraninio filtravimo metodas.
10. LST EN ISO 7899-2:2001. Vandens kokybė. Žarninių enterokokų aptikimas ir skaičiavimas. 2 dalis. Membraninio filtravimo metodas.
11. LST EN ISO 7899-1+Ac:2000en. Vandens kokybė. Žarninių enterokokų aptikimas paviršiniuose vandenyse bei nuotekose ir jų skaičiavimas. 1 dalis. Sumažintasis (tikėtiniausio skaičiaus) metodas.
12. ISO 6340:1995. Vandens kokybė. Salmonelių aptikimas.
13. LST EN ISO 17994:2004 „Vandens kokybė. Mikrobiologinių metodų pripažinimo lygiaverčiais kriterijai.
14. LST ISO 6439:1998*. Vandens kokybė. Fenolio skaičiaus nustatymas. Spektrometrinis metodas, vartojant 4-aminoantipiriną, po distiliavimo.
15. LST ISO 7027:2002*. Vandens kokybė. Drumstumo nustatymas.
16. LST EN 25814:1999*. Vandens kokybė. Ištirpusio deguonies nustatymas. Elektrocheminis metodas.
17. LST ISO 7875-2:1998*. Vandens kokybė. Paviršiaus aktyviųjų medžiagų nustatymas. 2-oji dalis. Nejoninių paviršiaus aktyviųjų medžiagų nustatymas, vartojant Dragendorfo reagentą.
18. LST EN ISO 7887:2000. Vandens kokybė. Spalvos nustatymas.
19. LST EN ISO 9377-2:2002. Vandens kokybė. Angliavandenilinio rodiklio nustatymas. 2 dalis. Metodas, naudojant ekstrahavimą ir dujų chromatografiją.
20. LST EN 903:2000. Vandens kokybė. Anijoninių paviršiaus aktyviųjų medžiagų nustatymas matuojant metileno mėlio rodiklį (MBAS) (ISO 7875-1:1984, modifikuotas).
21. LST ISO 7150-1:1998. Vandens kokybė. Amonio kiekio nustatymas. 1 dalis. Rankinis spektrometrinis metodas.
22. LST EN 25663:2000. Vandens kokybė. Kjeldalio azoto nustatymas. Mineralizavimo seleno metodas.
23. LST EN ISO 6878:2004. Vandens kokybė. Fosforo nustatymas. Spektrometrinis metodas, vartojant amonio molibdatą.

24. LST EN 12918:2000. Vandens kokybė. Tiofoso, metiltiofoso ir kitų organinių fosforo junginių nustatymas vandenyje dujų chromatografinė analizė, ekstrahavus dichlormetanu.

25. LST EN ISO 15586:2000. Vandens kokybė. Mikroelementų nustatymas atominės absorbcijos spektrometrija, naudojant grafitinę krosnį.

26. LST ISO 11083:2002. Vandens kokybė. Chromo (VI) nustatymas. Spektrometrinis metodas, vartojant 1,5-difenilkarbazidą.

27. LST EN ISO 18412:2006. Vandens kokybė. Chromo(VI) nustatymas. Fotometrinis metodas tirti silpnai užterštą vandenį.

28. LST EN 6703-1:1998. Vandens kokybė. Cianido kiekio nustatymas. 1 dalis. Bendrojo cianido kiekio nustatymas.

29. LST EN ISO 6878:2004. Vandens kokybė. Fosforo nustatymas. Spektrometrinis metodas, vartojant amonio molibdatą.

* Tarptautiniai standartai, viršelio būdu priimti kaip Lietuvos standartai

VISUOMENEI TEIKIAMA INFORMACIJA

1. Poilsiautojams matomoje paplūdimių vietoje turi būti įrengtas informacinis stendas, kuriame nurodoma:

1.1. bendra informacija – maudymosi sezono trukmė, paplūdimių ir maudyklų bei medicinos ir gelbėjimo punktų darbo laikas, higienos reikalavimai ir rekomendacijos lankytojams, oro, vandens temperatūra, kontaktiniai institucijos, atsakingos už paplūdimio ir maudyklos administravimą, telefonai;

1.2. informacija apie maudyklas – esama maudyklos vandens klasifikacija (geras, patenkinamas, prastas), maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatai, bendro pobūdžio maudyklos vandens aprašymas, draudžiama arba nerekomenduojama maudytis, dienų skaičius;

1.3. kai paplūdimio maudyklos vanduo tapo trumpalaikės taršos objektu, nurodoma, kad yra trumpalaikė tarša; dienų, kai dėl tokios taršos buvo draudžiama ar nerekomenduojama maudytis, skaičius per praėjusį maudymosi sezoną ir išpėjimai, jei tokia tarša galima arba jau įvykusi;

1.4. išskirtinių situacijų metu paplūdimyje stende nurodomas taršos pobūdis ir numatoma trukmė;

1.5. jei paplūdimyje draudžiama arba nerekomenduojama maudytis, turi būti pranešimas apie tai, nurodant priežastis;

1.6. jei paskelbiamas nuolatinis draudimas ar nuolatinė rekomendacija nesimaudyti paplūdimyje, pranešama apie tai, kad ta teritorija nebelaikoma maudyklos vandeniu, nurodant priežastis ir nuorodą, kur galima rasti išsamesnę informaciją.

2. Kompetentinga institucija visomis komunikacijos priemonėmis ir internetinėje svetainėje skelbia visą 1.2 – 1.6 punktuose minėtą informaciją, ir:

2.1. paplūdimių maudyklų sąrašą prieš kiekvieną maudymosi sezoną;

2.2. visų paplūdimių maudyklų vandenų klasifikaciją, įskaitant stebėsenos paskutinės klasifikacijos rezultatus;

2.3. stebėsenos rezultatus, pabaigus analizę;

2.4. jei paplūdimio maudyklos vanduo buvo klasifikuojamas kaip „prastos“ kokybės, taršos priežastis ir priemonės, kurių buvo imtasi siekiant apsaugoti besimaudančius nuo taršos poveikio ir pašalinti taršos priežastis;

2.5. jei paplūdimio maudyklos vanduo buvo paveiktas trumpalaikės taršos, bendro pobūdžio informaciją apie:

2.5.1. sąlygas, kurios galėjo sukelti trumpalaikę taršą;

2.5.2. galimą taršos trukmę;

2.5.3. taršos priežastis ir priemonės, kurių buvo imtasi siekiant apsaugoti besimaudančius nuo taršos poveikio ir pašalinti jos priežastis.

PAPLŪDIMYJE REKOMENDUOJAMI INFORMACINIAI ŽENKLAI

Informacinis stendas

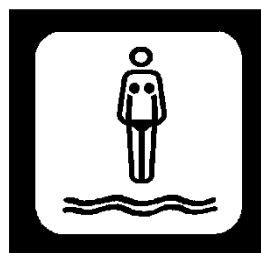
Medicinos punktas

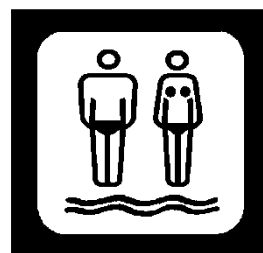
Gelbėjimo punktas

Invalidų takas

Moterų paplūdimys

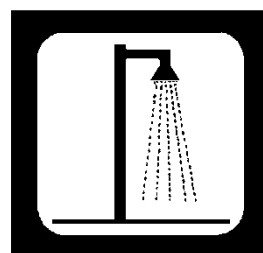
Bendras paplūdimys

Geriamasis vanduo

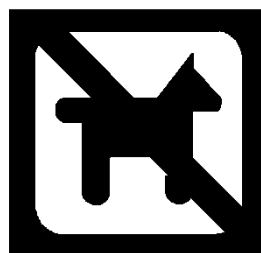
Tualetas

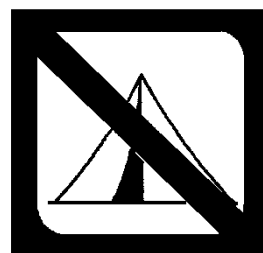
Dušas

Šiukšliadėžė

Vesti naminius
gyvūnus draudžiama

Rengti stovyklavietes
draudžiama

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-179](#), 2008-03-06, Žin., 2008, Nr. 32-1121 (2008-03-18), i. k. 1082250ISAK000V-179

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. V-1055 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:2007 "Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė" patvirtinimo" pakeitimo